

FOT-Bladet nr 28

Mars 2016

Medlemsorgan för Fotgängarnas förening FOT

FOT bladet tar i detta nummer upp:

- *Nyheter avseende FOT's arbete*
- *Rapport från FOTs deltagande i Stan utan min bil*
- *Sammanfattning av en session om fotgängare*
- *Resultat från studien Safety in Numbers*

Några nyheter avseende FOT's arbete under året:

FOTs remissvar

FOT har under 2015 gett synpunkter på följande remisser:

- Malmös Trafik- och mobilitetsplan
- Trafikverkets stadsmiljöavtal
- Malmö stads Trafiksäkerhetsstrategi
- Plan för säkra och trygga skolvägar i Stockholms stad
- Stockholms gångplan
- Stockholms parkeringsstrategi och förslag till plan för gatuparkering

(se <http://fot.se/yttranden.htm>)

FOT har deltagit i:

- Stan utan min bil som arrangerades den 19 september i Stockholm.
- Transporforum som arrangerades den 12 - 13 januari i Linköping

Rapport från FOTs medverkan i stan utan min bil - lördag 19 september 2015

I stan utan min bil pågick i samband med den Europeiska trafikantveckan. Under denna dag var det meningen

att delar av Stockholms city och Gamla Stan skulle bli bilfria så att man skulle kunna promenera och cykla i en lugnare och tystare miljö, slippa bilar och uppleva innerstaden på ett annorlunda och trevligare sätt. Det var väl inte så bilfritt inom hela området som arrangörerna hade tänkt sig. Man får hoppas att den delen fungerar bättre nästa gång.

På Strömgatan, fanns en "marknadsgata" där diverse organisationer inom kollektivtrafik, cykel och naturvård mm var samlade i olika tält.

FOTs representanter Järda Blix, Krister Spolander och Emil Frodlund delade tält med 1,6 + 2,6 miljonerklubben (som arbetar med kvinnors hälsa och ordnade gåturer) och Mäster Olofsgården från Gamla Stan (som delade ut kartor för gåturer utmed tunnelbanestråken*).

FOT delade ut foldrar om FOT och vi fick positivt gensvar vid samtal om fotgångarfrågor med många besökare som flanerade förbi stånden.

* kartorna är rekognoserade med tan-
ken att man ska kunna åka tunnel-
bana ena hållet och promenera andra
hållet. Trevligt fik för paus är också
utmärkt. Kartorna med beskrivning,
19 olika stråk, finns nedladdningsbara
på www.stockholm.se/gangstrak

Rapport från en gångsession som hölls i samband med Transportfo- rum

En av sessionerna på årets Transport-
forum behandlade trafikslaget gång
och bjöd på fem intressanta föredrag.

En studie presenterades som hand-
lade om gångpassager, övergångs-
ställen och fordonsförarens väjnings-
beteende vid ett antal platser i Malmö.
Man kunde konstatera att andelen fö-
rare som väjer för fotgängare vid en
icke upphöjd gångpassage var endast
8 %. Jenny Eriksson, forskare på VTI
ställde en intressant retorisk fråga in-
för åhörarna, varför media bara var-
nar för halka på vägarna och inte på
gångbanorna, när gåendes halk-
olyckor är så många fler än biltrafi-
kens.

Malin Lundgren, NTF var näste ta-
lare och presenterade en intervjustu-
die om äldres fallolyckor. Hon konsta-
terade att hela 20,000 fotgängare
skadas årligen av fall på is och snö vil-
ket gör det till ett stort samhällspro-
blem, inte minst för de äldre som
många gånger avstår från att gå ut
när det är halt väglag.

Linda Andersson, trafikonsult på
Ramböll presenterade en rapport där
man tagit fram en space syntax-ana-
lysis över centrala stråk i Göteborg.
Hon menade att gångtrafikanterna är
själva klistret mellan stadsbyggnads-
och transportplaneringen idag.

Som avslutning presenterade två
konsulter från Tyréns en pilotstudie
från Alingsås där upplevelsen av
gångavstånd analyserades kvantita-
tivt.

¹ Produktmomentkorrelationer $r = 0,47, 0,65, 0,76$
resp $0,78$.

Läs mer på [www.twitter.com/FOT-
gangarna](https://www.twitter.com/FOT-gangarna)

Förra året berättade vi att FOT fått ett
bidrag från Skyltfonden för en studie
av fotgängarsäkerheten i de svenska
kommunerna. Denna studie har nu
slutredovisats och här kommer en
kort presentation av de viktigaste re-
sultaten.

Sambandet mellan antalet ska- dade och gång- och cykeltrafikens storlek – en analys av begreppet Safety in Numbers

Antalet skadade hänger ihop med tra-
fikens storlek. Ju fler fotgängare eller
cyklister inom ett område, desto fler
skadade. Det är lätt att förstå genom
att titta på säsongsvariationerna. An-
talet skadade cyklister går upp och
ner med säsong.

Sambanden är förhållandevis
starka.¹ Fördubblas gångtrafiken
inom en kommun kan man räkna med
att antalet fotgängare som skadas i
kollisionsolycka ökar med 75 procent
och med 55 procent i fallolycka. För-
dubblas cykeltrafiken kan antalet cy-
klister som skadas i kollisionsolycka
öka med ca 80 procent och med ca 70
procent i singelolycka. "Allt annat
lika".

Men de skadade ökar inte lika
mycket som antalet gående eller cyk-
lande. Det innebär att *skaderisken per
fot- eller cykelresa* minskar med
ökande trafik. Detta faktum har gett
upphov till förklaringsmodellen Safety
in Numbers. Den innebär att bilförare
anpassar sitt beteende till fotgängar-
och cykeltrafikens storlek. De blir mer
uppmärksamma och försiktiga genty-
mot oskyddade trafikanter ju fler de
oskyddade är.

Sambanden med skaderisk är
emellertid *lika stora för singelolyckor*

som för kollisionsolyckor.² Bilförare har inget att göra med singelolyckor, varför förklaringen Safety in Numbers inte kan stämma för där.

Den rimligaste generella förklaringen till sambanden torde därför handla om infrastrukturens kvalitet i en dynamisk process. Bra cykelinfrastruktur och bra skötsel leder till att fler använder cykel. Och ju fler som använder cykel desto mer motiveras kommunen till att förbättra cykelinfrastrukturen ytterligare. Och att förbättra standarden på drift och underhåll, vinterväghållning och halkbekämpning. Det ena leder till det andra och i processens förlängning minskar den enskilde cyklistens olycksrisker samtidigt som cyklandet ökar.

Det faktum att sambandet är lika starkt för singelolyckor som för kollisionsolyckor talar för att det är denna dynamiska process som är den viktigaste förklaringen. Det hindrar inte att Safety in Numbers har relevans för kollisionsolyckor, till viss del.

För fotgängare har inga samband kunnat konstateras med *skaderisk*. Det kan ha att göra med att gångtrafikens storlek inte är lika infrastrukturberoende som cykeltrafiken och kanske inte heller skaderiskerna; hastigheten till fots är ju så mycket långsammare och fallhöjden lägre

För att återvända till de *absoluta olyckstalen*, visar de på en målkonflikt. Ett av de trafikpolitiska målen är att förbättra förutsättningarna för

gång och cykel. Lyckas man kommer emellertid antalet skadade att öka om man inte satsar särskilt kraftfullt på trafiksäkerheten. De grundläggande förutsättningarna finns i infrastrukturen för gång och cykel och dess skötsel. Men det förutsätter resurser. Idag handlar det om småpengar jämfört med satsningarna på bilinfrastruktur.

Om undersökningen:

Den omfattar ett femtiotal av landets största kommuner och baseras på uppgifter om drygt 30 000 skadade cyklister och gångtrafikanter samt ca 1,8 miljarder gång- och cykelresor. Data har hämtats från STRADA respektive RVU Sverige.

Spolander K. **Safety in Numbers testad på kollisions- och singelolyckor**. Fotgängarnas förening FOT, rapport januari 2016.

Medlem i FOT

Fotgängarna behöver en egen stark organisation. FOT driver opinion, tar fram fakta, gör egna analyser, påverkar myndigheter och beslutsfattare i remiss-arbetet, gör lokala trafikmiljöinspektioner, arbetar för bättre lagstiftning, anordnar diskussions seminarier.

Besök även www.fot.se där vi hela tiden lägger in ny information och nya publikationer.

Slutligen hoppas vi att ni även under 2016 vill vara medlemmar i FOT och att ni som inte redan gjort så betalar in medlemskapet.

Det är tack vare medlemmarnas stöd som FOT kan fortsätta att sätta fokus på Fotgängarfrågor. Som medlem bidrar du till detta arbete!

Nedan finner ni FOT's inbetalningskort. Glöm inte att ange namn och e-mail adress!

² Sambanden är relativt starka för cyklisterna ($r^2 > 0.43$ för singelolycksrisk och $r^2 > 0.42$ för kollisionsrisk). En potensfunktion beskriver sambanden bäst.

Postgirot Meddelande till betalningsmottagaren		INBETALNING/GIRERING B		Kod 1
Medlemsavgift för år 2014 <u>150</u> skr		Till postgirokonto 8 33 67 - 3		
Gåva _____ skr		Betalningsmottagare FOT - Fotgängarnas Förening		
Från postgiro-/personkonto (vid girering)		Avsändare (namn och postadress)		
		Svenska kronor		öre
#	#	833673#06#		

Bt 2001.02 (kvc:03) 21.05.07 03.08 3411 157
 20011028 190462_51
 Edsa Tjänstbyrå